

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра менеджменту, маркетингу та
забезпечення якості у фармації*

МАТЕРІАЛИ

**III науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»
(17 січня 2025 р.)**

MATERIALS

**of III scientific and practical internet-conference
with international participation
«ACTUAL PROBLEMS OF QUALITY, MANAGEMENT,
AND ECONOMY IN PHARMACY AND HEALTH CARE»
(17 January 2025)**

Харків

2025

Жогов І. В., Гала Л. О.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Методологічні основи розробки протоколу фармацевта при відпуску за рецептом лікарських засобів для лікування цукрового діабету 2 типу, що підлягають реімбурсації.

igor.zhogov@gmail.com

Вступ. У 2017 році в Україні було запроваджено програму реімбурсації лікарських засобів (ЛЗ) «Доступні ліки», спрямовану на підвищення доступності якісних, безпечних і ефективних препаратів та медичних виробів для пацієнтів із хронічними захворюваннями, у тому числі з цукровим діабетом II типу (ЦД 2 типу). Основною метою програми є забезпечення можливості отримання ЛЗ та медичних виробів безоплатно або з частковою оплатою пацієнтом, що сприяє їх раціональному використанню та запобігає неналежному застосуванню.

Робота фармацевтів у рамках програми «Доступні ліки» повинна сприяти досягненню цих цілей шляхом надання відповідної фармацевтичної допомоги (ФД) та фармацевтичних послуг (ФП) при відпуску ЛЗ для лікування ЦД 2 типу в аптечному закладі. Зважаючи на зазначене, важливим кроком постає забезпечення стандартизації ФД та ФП шляхом розробки медико-технологічних документів, а саме протоколу фармацевта при відпуску ЛЗ для лікування ЦД 2 типу, що підлягають реімбурсації (крім препаратів інсуліну).

Мета дослідження – визначити основні методологічні засади розробки протоколу фармацевта при відпуску за рецептом ЛЗ для лікування цукрового діабету 2 типу, що підлягають реімбурсації.

Матеріали та методи. Дослідження проведено на підставі аналізу низки нормативно-правових документів, які регламентують функціонування програми «Доступні ліки» та розробку медико-технологічних документів для надання медичної й ФД та відпуск ЛЗ пацієнтам із ЦД 2 типу в рамках програми реімбурсації «Доступні ліки».

Отримані результати. За підсумками проведеного дослідження запропоновано структура протоколу фармацевта, що складається з наступних розділів:

- паспортна частина;
- інформаційно-просвітницька діяльність;
- алгоритм відпуску ЛЗ для лікування ЦД 2 типу за програмою реімбурсації «Доступні ліки» (крім препаратів інсуліну);
- надання належної інформації щодо ЛЗ для лікування ЦД 2 типу (крім препаратів інсуліну) за програмою реімбурсації «Доступні ліки».

Для інформаційного наповнення змісту розділів відповідного протоколу слід використовувати наступні нормативно-правові документи:

- постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2021 р. № 854 «Деякі питання реімбурсації лікарських засобів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення» (зі змінами);
- наказ МОЗ України від 04.09.2024 р. № 1537 «Про затвердження Переліків лікарських засобів і медичних виробів, які підлягають реімбурсації за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, станом на 23 серпня 2024 року». Слід зауважити, що оновлений Перелік включає наступні ЛЗ для лікування ЦД 2 типу (крім препаратів інсуліну): похідні бігуанідів – Метформін (44 торгові назви); похідні сульфонілсечовини – Глібенкламід (3 торгові назви), Гліклазид (7 торгових назв);
- наказ МОЗ України від 19.07.2005 р. № 360 «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і медичні вироби, Порядку відпуску лікарських засобів і медичних виробів з аптек та їхніх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків» (зі змінами).

При розробці протоколу фармацевта також важливо враховувати положення медико-технологічних документів, що регламентують надання медичної та фармацевтичної допомоги, а саме:

- клінічна настанова, заснована на доказах «Цукровий діабет» та Уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Цукровий діабет 2 типу у дорослих», затверджений наказом МОЗ України від 24.07.2024 р. № 1300 (зі змінами згідно наказу МОЗ України від 01.10.2024 р. № 1678);
- шістнадцятий випуск Державного формуляра лікарських засобів.

Висновки. Для реалізації підходів раціонального використання ЛЗ у лікуванні ЦД 2 типу в рамках програми реімбурсації «Доступні ліки» важливим аспектом є стандартизація ФД та ФП шляхом розробки протоколу фармацевта. За результатами дослідження було визначено основні методологічні засади, нормативно-правові та медико-технологічні документи, для формування в майбутньому протоколу фармацевта при відпуску за рецептом ЛЗ для лікування ЦД 2 типу (крім препаратів інсуліну) для використання в практичній діяльності аптечних закладів.